

Γράμμα στη γενιά μου

Της Sarah Roubato (μετάφραση : Barikat)

Γεια,

Δε γνωριζόμαστε, αλλά ήθελα παρόλαυτα να σου γράψω. Είμαι γαλλίδα, μικρότερη από τριάντα χρονών. Το Παρίσι είναι η πόλη μου.

Μεγάλωσα σε ένα περιβάλλον με ανθρώπους διαφορετικών εθνικοτήτων, πολιτισμών και θρησκειών. Είμαι τόσο δημοκράτισσα όσο και πολυπολιτισμική. Έχω ρίζες, όπως λέμε, από το Μάγκρεμπ. Κυρίως, ανιχνεύω λόγια και ιστορίες. Προσπαθώ να διηγηθώ ένα μικρό κομμάτι αυτού του κόσμου, να περιγράψω με λέξεις τις δυνάμεις που ο κάθε άνθρωπος κρύβει μέσα του.

Πάντα αγαπούσα τις «βεράντες» (terrasses στα γαλλικά: καφετέριες με υπαίθρια τραπέζια) Την τελευταία φορά που ήμουν στο Παρίσι πέρασα ώρες στα καφέ του 10ου, 11ου και 18ου διαμερίσματος. Οι «βεράντες» μου προσφέρουν την πολυτέλεια να μην πηγαίνω πουθενά. Μαθαίνω τα νέα μιας πόλης που δε γνωρίζεις ότι υπάρχω. Ούτε μέσα ούτε έξω, αναμένω στη μέση του περάσματος. Ούτε στη μέση του δρόμου, ούτε όμως αλλού, έχω ραντεβού με ολόκληρη την πόλη. Εκεί έγραψα ένα βιβλίο, τα «Χρονικά της Βεράντας». Βρίσκεται τώρα στους σωρούς των χειρογράφων διάφορων εκδοτικών οίκων. Τώρα είναι παράξενο να το σκέφτομαι. Σήμερα, έχω την επιθυμία να προσθέσω μερικές σελίδες.

Αλλά σήμερα, δεν επιθυμώ να πάω σε κάποια «βεράντα».

Εδώ και μέρες μου εξηγούν ότι είναι η ελευθερία, η πολυπολιτισμικότητα και η ανεμελιά αυτής της νεολαίας που δέχθηκε επίθεση, και ότι για να αντισταθούμε πρέπει να πάμε όλοι να πιούμε μπύρες στις «βεράντες». Είναι ωραίο σαν σύμβολο και επιπλέον στυλάτο σαν τρόπος αντίδρασης. Δεν είμαι σίγουρη αν οι κανονισμένες επιθέσεις στη Défense είχαν πραγματοποιηθεί, ότι θα φτιάχναμε γκρουπ στο Facebook “ΟΛΟΙ ΣΤΟΥΣ ΟΥΡΑΝΟΞΥΣΤΕΣ ΤΗΣ COSTAR!”, ούτε ότι θα βροντοφωνάζαμε την περηφάνια μας που είμαστε ένας λαός εργαζόμενων και αφεντικών, περήφανοι που συμμετέχουμε στον παγκόσμιο καπιταλισμό.

Μας περιγράφουν ότι δεχθήκαμε επίθεση επειδή είμαστε το πρότυπο ελευθερίας και ανεκτικότητας. Έτσι ικανοποιούμε και βάζουμε έναν επίδεσμο στις πληγωμένες μας καρδιές που υποφέρουν λόγω κρίσης ταυτότητας. Μόνο που υπάρχουν πολλές άλλες χώρες και πόλεις όπου η νεολαία είναι πολυπολιτισμική, ελεύθερη και γιορτινή. Πήγαινε να δεις τα καφέ στο Βερολίνο, στο Άμστερνταμ, στη Βαρκελώνη, στο Τορόντο, στη Σαγκάη, στην Ισταμπούλ και στη Νέα Υόρκη!

Διαβάζοντας και ακούγοντας πολλούς ειδικούς, μου φαίνεται ότι δεχθήκαμε επίθεση κυρίως επειδή η Γαλλία είναι από πολύ παλιά μία αποικιακιοκρατική δύναμη στη Μέση Ανατολή, επειδή η Γαλλία έχει βομβαρδίσει τις συγκεκριμένες χώρες βάζοντας βαθιά το γενναιόδωρο χέρι της στους πόρους τους, επειδή η Γαλλία είναι γεωγραφικά προσβάσιμη, επειδή η Γαλλία είναι δίπλα στο Βέλγιο και είναι εύκολο για τους Βέλγους και Γάλλους τζιχαντιστές να συννενοηθούν λόγω γλώσσας, επειδή η Γαλλία είναι γόνιμο έδαφος για την στρατολόγηση τζιχαντιστών.

Ναι, το ξέρω, η πραγματικότητα είναι λιγότερο ενδιαφέρουσα από τη φαντασίωσή μας.

Αλλά αν το σκεφτούμε, είναι καλύτερα έτσι, αφού αν είχαμε δεχθεί την επίθεση για αυτό που είμαστε, δεν θα μπορούσαμε να αλλάξουμε πολλά πράγματα. Ενώ αν μας επιτέθηκαν για ό,τι κάνουμε, υπάρχουν πολλά πεδία δράσης:

Να καταπιαστούμε με την έρευνα εναλλακτικών πηγών ενέργειας, διότι όταν το πετρέλαιο δεν θα είναι πια το βαρόμετρο της γεωπολιτικής, η Μέση Ανατολή δεν θα είναι πλέον στο κέντρο της προσοχής μας. Και ξαφνικά η τύχη των Θιβετιανών και των Κονγκολέζων θα μας απασχολεί όσο αυτή των Παλαιστίνιων και των Σύριων. Να δουλέψουμε για να βρούμε νέα πολιτικά μοντέλα ώστε να μην αφήνουμε άλλο τις αποφάσεις για τη χώρα μας σε άντρες και γυναίκες που έχουν εκπαιδευτεί σε σχολές διοίκησης και αποφασίζουν ότι μερικές φορές είναι καλό να πετάς βόμβες, ή ότι μπορούμε να συναλασσόμαστε με μία χώρα, που στο κάτω-κάτω δεν είναι παρά ένα πετυχημένο Daesh.

Οι δημοσιογράφοι έδειξαν ότι οι επιθέσεις ξύπνησαν στους νέους την επιθυμία να καταταχθούν στην αστυνομία. Μια χαρά. Πού είναι, όμως, η επιθυμία να γίνει κανείς εκπαιδευτικός, δάσκαλος, κοινωνικός λειτουργός, ή ό,τι άλλο εμποδίζει τον τζιχαντιστικό σπόρο να ευδοκιμήσει στο γόνιμο έδαφος της Γαλλίας; Αν η επιθυμία γι' αυτά είναι τόσο έντονη όσο και για την επιθυμία να καταταχθούν στην αστυνομία, πρέπει να αναρωτηθούμε γιατί οι δημοσιογράφοι επιλέγουν να την παραβλέψουν. Αν οι νέοι στρέφονται περισσότερο προς τα αστυνομικά επαγγέλματα, θα πρέπει να αναρωτηθούμε πώς μεταφράζεται αυτό.

Αν η μοναδική απάντηση της γαλλικής νεολαίας σε αυτό που τείνει να γίνει μόνιμη απειλή είναι να πίνει κρασιά στις «βεράντες» και να πηγαίνει σε συναυλίες, τότε δεν είμαι σίγουρη ότι όντως είμαστε το πρότυπο που παριστάνουμε. Με την προσοχή που μας δίνει όλος ο πλανήτης αυτή τη στιγμή αξίζει να βγούμε λίγο από την ικανοποίηση που μας προσφέρουν οι μικρές, ιδιωτικές απολαύσεις μας.

Δεν σκοπεύω να σας πω ότι δεν πρέπει να πηγαίνουμε εκεί, στις «βεράντες»! Φυσικά και πρέπει να πηγαίνουμε, όπως πρέπει να πηγαίνουμε και στο φούρνο, στη βιβλιοθήκη, στο σινεμά. Πρέπει πολύ απλά να ζούμε. Γιατί δεν έχουμε άλλη επιλογή. Είναι μια συμβολική αντίσταση. Αλλά σε κάθε περίοδο «πολέμου» και έκτακτη, θα πρέπει να κάνουμε επιλογές για να είμαστε όσο το δυνατόν αποτελεσματικότεροι. Και στο φανταστικό κόσμο των ΜΜΕ, δεν είδα κανένα κίνημα «ας μιλήσουμε» ή «ας βοηθηθούμε»! Αν κάποια μέρα τα παιδιά μας ανατρέξουν σε αυτό το γεγονός, δε θα αισθανθώ περήφανη επειδή το σύμβολο αυτής της αντίστασης θα είναι η εικόνα μου ενώ πίνω ένα ποτό. Θα προτιμούσα να είχα ένα τεντωμένο χέρι ή ένα ανοιχτό αυτί.

Μπορεί, λοιπόν, να είναι σχετικά νωρίς, αλλά ποτέ δεν είναι νωρίς για να αναρωτηθούμε. Αναρωτιέμαι αν δεν μπορούμε να επωφεληθούμε από αυτή την ανάγκη να βρισκόμαστε μαζί για να επαναπροσδιορίσουμε την εικόνα που τα ΜΜΕ προβάλλουν για εμάς, για εμάς τους νέους. Δε με αναγνωρίζω στο σύμβολο της πολυπολιτισμικότητας, της ελευθερίας και της γιορτής που προβάλλεται από τα ΜΜΕ. Όπως και εσύ, ίσως. Γιατί ξέρω καλά ότι έχεις πολλά πρόσωπα. Ότι κάποιοι ήδη αντιδρούν, κάθε μέρα στην καθημερινότητά τους, φάχνοντας ένα άλλο μοντέλο κοινωνίας. Αυτοί συνήθως δεν έχουν το χρόνο για να αναπτύξουν σύμβολα. Ξέρω ότι άλλοι θέλουν να αντιδράσουν αλλά δεν ξέρουν τον τρόπο. Και ότι άλλοι δεν έχουν θέσει το ερώτημα. Κυρίως απευθύνομαι στις δύο τελευταίες κατηγορίες.

Η πολυπολιτισμικότητα μου

Είτε είμαστε Μαγκρεμπιανοί, Γάλλοι, από το Μάλι, Κινέζοι, Κούρδοι, Μουσουλμάνοι, Εβραίοι ή άθεοι, ομοφυλόφιλοι ή ετερόφυλοι, είμαστε όλοι ίδιοι στο βαθμό που γινόμαστε όλοι καλά στρατιωτάκια του νεοφιλελευθερισμού και της υπερκατανάλωσης. Αγαπάμε τη Νουτέλα που καταστρέφει χιλιάδες εκτάρια δάσους και αποδεκατίζει πληθυσμούς στον Αμαζόνιο, αγοράζουμε το τελευταίο iphone και μεγαλώνουμε λίγο περισσότερο τον όγκο των σκουπιδιών με τα πτώματα των παλιών μας κινητών, προτιμάμε τα φτηνά ρούχα που φτιάχνονται από παιδιά στο Μπαγκλαντές και την Κίνα, ξοδεύουμε αρκετά ευρώ σε καλλυντικά που έχουν δοκιμαστεί σε ζώα, ενώ καταστρέφουμε ό,τι έχει απομείνει από τους φυσικούς πόρους.

Η πολυπολιτισμικότητά μου συνίσταται στη συνάντησή μου με ανθρώπους πραγματικά διαφορετικούς από εμένα. Ανθρώπους που ζουν ανά οκτώ σε ένα δωάρι, μικρή σημασία έχει η καταγωγή ή η θρησκεία τους. Παιδιά στο νοσοκομείο, κρατούμενους στις φυλακές. Ηλικιωμένες γυναίκες που ζουν μόνες. Αυτό το δωδεκάχρονο παιδί που βρίσκεται στο περιθώριο, που πάντα απορρίπτεται επειδή δεν παίζει καλό ποδόσφαιρο, που ήδη αποσύρεται στον εαυτό του, και θέλει να γίνει αποδεκτό. Τους απομονωμένους έφηβους στα προάστια που ποτέ δεν έχουν πάει ποτέ στο θέατρο. Αυτούς που ζουν σε απομακρυσμένα μικρά χωριά, όπου δεν υπάρχει πια καμία δουλειά. Τους μικρούς αρχηγούς των carton που βρίζονται και πιάνονται στα χέρια επειδή ο ένας δεν πλήρωσε το μερίδιό του για τις πατάτες στα Μακ Ντόναλντς. Τι κάνεις συνήθως όταν γίνεται κάτι τέτοιο; Γυρνάς το κεφάλι, γελάς, καθησυχάζεσαι με ένα σύντομο: “Ωπ, ζεστάθηκε η κατάσταση!” και γυρνάς στη συζήτησή σου. «Ο κόσμος δε θα καταστραφεί από αυτούς που κάνουν κακό, αλλά επειδή αυτοί που τους βλέπουν δεν κάνουν τίποτα», έλεγε ο Άλμπερτ Αϊνστάιν. Εάν όλοι αυτοί που ανταποκρίθηκαν στο κάλεσμα «Όλοι στην Βεράντα!» αποφάσιζαν να αφιερώσουν λίγες ώρες της εβδομάδας σε τέτοιου τύπου συναναστροφές... μου φαίνεται ότι όλα θα ήταν καλύτερα.

Η ελευθερία μου

Δεν βλέπω με ποιο τρόπο το πλήθος που μαζεύεται κάθε βδομάδα στις μαζικές γιορτές του Σαββατοκύριακου είναι ένα σημάδι ελευθερίας. Η ελευθερία μου θα συνίστατο στην επιλογή ενός άλλου δρόμου, πέρα από αυτόν της υπερκατανάλωσης. Στο να έχω έναν άλλο ορίζοντα, πέρα από αυτόν του σπιτιού, του αυτοκινήτου, της μεγάλης τηλεόρασης, των ηλιόλουστων διακοπών και των αγορών.

Η ελευθερία μου θα συνίστατο στο να μπορώ να έχω ελεύθερο χρόνο όταν το έχω ανάγκη, να έχω μια δουλειά που δε θα κάνει τη μέρα μου προβλέψιμη.

Η ελευθερία μου είναι να ξέρω ότι όταν ταξιδεύω σε μία ξένη χώρα δεν είναι για να την παραμορφώσω λίγο ακόμα. Είναι το να ζω κάπου όπου το βράδυ ο ουρανός έχει ακόμα τα αστέρια του. Είναι να περπατάω ανέμελα στους δρόμους της πόλης μου.

Η ελευθερία μου, αυτό σημαίνει ότι θα μπορώ να απολαμβάνω και να είμαι ολοκληρωμένη, αντίθετα από τις πρόσκαιρες επιθυμίες της κατανάλωσης που δημιουργούν ένα κενό και μια επιθυμία για όλο και περισσότερα. Η ελευθερία μου συνίσταται στο να προσπαθήσω να ασχοληθώ με την ομορφιά του κόσμου. «Όστε να μπορέσουμε να γράψουμε στο τέλος της γιορτής ότι κάτι άλλαξα κατά τη διάρκεια της απόλαυσής μας» (Claude Lemesle).

Η γιορτή μου

Η γιορτή μου δεν βρίσκεται στη βιομηχανία του θεάματος. Γιορτή για μένα είναι όταν στηρίζω τους μικρούς συναυλιακούς χώρους, όταν ρίχνω ένα κέρμα στο καπέλο των μουσικών που παίζουν δωρεάν, τα μικρά επαρχιακά θέατρα φτιαγμένα μέσα σε πρώην στάβλους, οι πολιτιστικές λέσχες. Όταν περνάω μία ολόκληρη μέρα με έναν ηλικιωμένο που ζει μόνος του, αυτό είναι γιορτή. Όταν προσέχω χωρίς αντίτιμο τα παιδιά μιας μητέρας που είναι μόνη της και δυσκολεύεται. Όταν οργανώνεται μία συνάντηση μεταξύ οικογενειών διαφορετικών οικονομικών στρωμάτων και ακούω τις ιστορίες τους, αυτό είναι γιορτή.

Γιορτή είναι η απόδραση από την καθημερινότητα. Και αν για μένα συνηθισμένη είναι η θορυβώδης και λαμπερή κατανάλωση, κάθε φορά που θα αφιερώνομαι σε μία λέξη εκτός οθόνης και σε μία πράξη της οποίας το τέλος δεν είναι η κατανάλωση, τότε θα είναι γιορτή.

Μην μου πείτε ότι παίζω το παιχνίδι των τζιχαντιστών, που λένε ότι είμαστε καπιταλιστές σε παρακμή...σας παρακαλώ! Δεν έχουν το μονοπώλιο της κριτικής στην υπερκατανάλωση. Αντιθέτως, απολαμβάνουν τα κέρδη από τις ίδιες πηγές με τις πλέον καπιταλιστικές χώρες, δηλαδή το πετρέλαιο και το εμπόριο όπλων.

Ορίστε. Δεν ξέρω αν θα συναντηθούμε στις ίδιες «βεράντες» και στις ίδιες γιορτές. Ήθελα πάντως να σου πω ότι διακαιούσαι να φτιάξεις τον εαυτό σου διαφορετικά από αυτό που σου λένε τα κυρίαρχα μέσα. Φυσικά πρέπει να συνεχίσουμε να πηγαίνουμε στις «βεράντες», αλλά δεν πρέπει να αντιλαμβανόμαστε αυτή την κίνηση ως κάτι άλλο από αυτό που είναι, μία συμβολική κίνηση που σκοπό έχει να μας καθησυχάσει, και σίγουρα όχι να εντυπωσιάσει τους τζιχαντιστές (φαίνεται ότι η πορεία της 11ης Ιανουαρίου δεν τους εντυπωσίασε ιδιαίτερα), πόσο μάλλον να αποτρέψει εκείνους που είναι έτοιμοι να γεννηθούν.

Αξίζει σε αυτό που ζούμε να αφιερώσει ο καθένας μας μία στιγμή στη δικιά του «βεράντα», και να σηκώσει το βλέμμα του για να κοιτάξει την κοινωνία στην οποία ζει. Και ποιος ξέρει...ίσως λίγο πιο μακριά, σε ένα κομμάτι του ουρανού που διακρίνεται ανάμεσα από τα κτίρια, να δει την κοινωνία στην οποία ελπίζει.

Σάρα

Πηγή: <https://blogs.mediapart.fr/sarah-roubato/blog/201115/lettre-ma-generatio...>